

2013. GADA APRĪLIS

SATURS

1	Ievads	12	Latvijas skolēnu vēstures darbu konkurss "Prom no mājām"
2	Pagrieziena muzeja mājvietas izvēlē	13	Trimdas latviešu arhīvu un materiālās kultūras konference
3	Veiksmīga noslēdzošā ekspedīcija uz Brazīliju	14	Pētījums par Viskonsīnas latviešiem
6	Ciemos pie Austrālijas latviešiem	15	AEMI Krakovā
8	Ciemos pie Oregonas latviešiem Portlandē	16	Vērtīgas sadarbības turpinājās arī pagājušajā gadā
9	Jaunumi muzeja krājumā	17	Kalendārs "Latvieši pasaulē 2013"
11	"Latvieša stāja svešumā" izstāde ceļo pasaulē	18	Latvieša koferis
11	Izstāde "Bēgļu ceļi – stāsti un priekšmeti"	19	Latviešu Fonda arhīvs kļūst pieejams
		20	"Latvieši pasaulē" finanses 2012. – 2013. gadam
		22	Ziedotāju saraksts

Cienījamie "Latvieši pasaulē" biedri, atbalstītāji un interesenti, mīlie draugi!

Piecus gadus atpakaļ, mēs, grupiņa entuziastu no Amerikas, Latvijas un Kanādas, nodibinājām biedrību "Latvieši pasaulē", kuras ilgtermiņa mērķis ir izveidot muzeju un pētniecības centru, lai saglabātu, pētītu, izskaidrotu un iepazīstinātu plašu sabiedrību ar latviešu izceļošanas vēsturi un ārzemju latviešu dzīvi, kultūru un devumu pasaulei un Latvijai pēdējos 200 gados. Biedrības mērķis ir ar muzeja programmām, eksponātiem un aktivitātēm raisīt apmeklētājos piederību savam senču mantojumam un iedvesmot veidot tiltus starp Latvijas iedzīvotājiem un izbraucējiem no Latvijas, viņu pēcnācējiem un zemēm, kur dzīvo latvieši.

Šajos piecos gados esam ļoti daudz paveikuši, bet ne visu, ko vēlamies.

Esam vispateicīgākie par to, ka mums ir pieticis sabiedrības atbalsts, iegūti līdzekļi no dažādiem fondiem un brīvprātīgiem talciniekiem, lai varētu īstenot ļoti plašas un intensīvas aktivitātes. Mums veidojas vērtīgs, vispusīgs, internetā apskatāms muzeja krājums, kas ir katra muzeja galvenais saturs un dvēsele. Lai parādītu sabiedrībai emigrācijas tēmas vērtību un potenciālu, esam "laiduši tautās" trīs ceļojošās izstādes un vienu izstādi internetā, kuru mēs turpinām papildināt un uz kuras bāzes mēs esam sākuši veidot virtuālu muzeju, līdz kamēr varēsim ieiet paši savā fiziskā telpā. Mēs esam bijuši trijās ekspedīcijās uz Brazīliju vākt materiālus krājumam, kura rezultātā top filma. Pateicoties ALA Kultūras Fondam, esam sākuši krāt bibliotēku, kas būs vērtīgs pienesums gan muzeja darbiniekiem,

gan migrācijas pētniekiem. Mēs esam izveidojuši labu sadarbību ar kultūras, izglītības un valdības institūcijām Latvijā un ārpus Latvijas. Esam sevišķi gandarīti par iespēju tuvāk iesaistīt arī Austrālijas latviešus mūsu darbībā un piedalīties dažādos izglītības un jauniešu forumos Latvijā. Detalizētāku informāciju varat atrast mūsu divos iepriekšējos apkārtrakstos, kā arī mūsu jaunajā mājas lapā www.lapamuzejs.lv, kā arī Facebook profilā: "Latvians abroad – museum and research centre".

Šis apkārtraksts vēsta par pagājušā gada svarīgākajiem notikumiem – jauno mājvietas piedāvājumu Cēsīs, trešo ekspedīciju uz Brazīliju un topošo filmu, Mariannas Auliciemas turneju pa Austrāliju, darbu pie jaunās izstādes "Latvieša koferis", vairākām konferencēm, divu ceļojošo izstāžu gaitām Latvijā un Ziemeļamerikas kontinentā, un pētniecības projektu par t.s. veclatviešiem Amerikā.

Liels paldies visiem, visiem kuri ir atbalstījuši mūs ar dāvinājumiem krājumam, līdzekļiem, darbu, padomiem un labām domām, jo bez Jūsu un visas ārzemju latviešu sabiedrības atbalsta nebūs arī ārzemju latviešu muzejs un centrs Latvijā.

Ar latvisku, siltu paldies,

Maija Hinkle, Biedrības "Latvieši pasaulē" valdes priekšsēdētāja

Pagrieziens muzeja mājvietas izvēlē – Ārzemju latviešu centrs Cēsīs

Visu “Latvieši pasaulē” pastāvēšanas laiku “Latvieši pasaulē” valdes locekļi un talcinieki ir izvērtējuši daudzas un dažādu vietas ārzemju latviešu muzejam. Beidzot, pāris gadus atpakaļ izvēlējamies Liepāju - galvenokārt tās plašās emigrācijas vēstures dēļ. Liepājas Dome mums piedāvāja pārdot izsolē lielu, visādā veidā piemērotu ēku pilsētā par likumā paredzēto novērtējumu, sākot no 100 000 Ls. Diemžēl ēkai vajadzēja arī kapitālremontu, kas finansiālo ieguldījumu Liepājas ēkā vēl vismaz dubultotu, un tādēļ mēs lūdzām Liepājas Domi ietvert mūs savā reģionālā attīstības programmā, jo tad mēs varētu pretendēt uz vajadzīgām naudām pie Eiropas Savienības. Diemžēl sadarbība neizveidojās, un mums visi līdzekļi bija jāsaģādā pašiem. To mēs arī esam mēģinājuši darīt visus pēdējos pāris gadus. Bet līdzekļi ienāk lēnām, un mēs saprotam, ka paies gadi, pirms mēs būsim vajadzīgo summu sakrājuši, taču pa to laiku ēka lēnām sadrumst un vajadzīgie kapitāldarbi vairojas. Mums arī nav izdevies atrast kādu citu ēku Liepājā, kas būtu piemērota un pieejama.

Pagājušā gada vasarā mūs pilnīgi negaidīti uzrunāja cilvēki no Cēsu novada Domes. Domes pārstāvji

piedāvāja “Latvieši pasaulē” Cēsu arodskolas lielo, galveno ēku uz ilgtermiņa bezīres noteikumiem, paredzot segt tikai komunālos maksājumus. Ēka ir labā stāvoklī un būs pieejama no 2015.gada sākuma. Piedāvājums bija ļoti vilinošs, it sevišķi tādēļ, ka Cēsīs, arodskolas divās mazākās ēkās, savu mājvietu jau ir atradis Pasaules latviešu mākslas centrs, kas krāj trimdas mākslinieku darbus. Tas, ka mēs būsim tanī pašā kompleksā ar Pasaules latviešu mākslas centru Cēsu pilsētas pašā sirdī, gandrīz blakus Cēsu pilij, nozīmē, ka apmeklētāji varēs ne tikai apskatīt ārzemju latviešu mākslas darbus, bet arī iepazīties ar izceļotāju vēsturi un dzīvi ārzemēs, atstāt tur savas ģimenes stāstus un relikvijas, lietot informācijas pakalpojumus un pavadīt patīkamu laiku.

Ar skumju sirdi nācās attiekties no Liepājas, vismaz pašlaik, jo “Latvieši pasaulē” krājums aug un mums vajadzīga telpa, kur novietot un izstādīt dāvinātos priekšmetus. Pašlaik sarakstāmies ar Cēsu novada Domi, lai izstrādātu kontraktu un citas formalitātes. Ja viss ies, kā iecerēts, tad 2015. gadā varēsim vērt durvis ārzemju latviešu muzeja sākumam Cēsīs.

Maija Hinkle

Veiksmīga noslēdzošā ekspedīcija uz Brazīliju

Saruna Baptistu teoloģijas seminārā Rio de Žaneiro. No kreisās: Ernesto Gertners, Brigita Tamuža, Haroldo Gertners, Valdis Celmiņš

“Latvieši pasaulē” trešā un noslēdzošā ekspedīcija uz Brazīliju ir beigusies veiksmīgi. Esam atgriezušies ar apmēram 15 stundas uzfilmētu interviju materiālu, simtiem vēsturiskām oriģinālfotogrāfijām un dokumentiem un tūkstošiem pārņemtiem vēsturiskām bildēm. Muzeja krājums ir papildinājies ar daudziem priekšmetiem un ar aizraujošiem cilvēku stāstiem.

Ekspedīcija, kurā piedalījās “Latvieši pasaulē” kuratore Marianna Auliciema, Brazīlijas latviešu draugu biedrības priekšsēde un vēsturniece Brigita Tamuža un operators Valdis Celmiņš, notika Brazīlijas vasarā – šī gada februāra beigās un marta sākumā. Šoreiz tā sākās Rio de Žaneiro, kur apmeklējām Baptistu teoloģijas semināru kopā ar kādreizējā semināra saimniecības pārziņa Arnolda Gertnera dēlu Ernesto un viņa brālēnu Haroldo. Kopā izstaigājām šo vēsturisko vietu, kur daudzi latvieši ieguvuši teoloģisku izglītību. Kaut arī vairākas ēkas nosauktas latviešu darbinieku vārdos, neviens te vairs neko nezina par latviešu ieguldījumu Brazīlijas evaņģelizācijā. Neviens neprata pateikt, kur palikuši Brazīlijas latviešu baptistu vēstures liecības, ko 1970. gados semināra muzejam nodeva baptistu mācītājs Osvaldo Ronis pēc sava mūža darba – grāmatas “Uma epopéia de fé: história dos batistas letos no Brasil” (Rio de Janeiro, 1974) uzrakstīšanas.

Aizkustinoša bija tikšanās ar 99 gadus veco mācītāju Osvaldo Roni, kurš 9 gadu vecumā ieceļoja Brazīlijā. 1922.gada novembrī kopā ar pirmo ieceļotāju grupu

viņš sasniedza apsolīto zemi Zivjupes krastā, kur vēlāk izveidojās Vārpas kolonija. O.Roņa grāmatā atspoguļota Brazīlijas latviešu baptistu vēsture, sākot no 1890.-iem gadiem līdz 1970.gadu sākumam. Mums bija izdevība izskirstīt Roņu ģimenes albūmus, kuros atspoguļota gan dzimtas vēsture Latvijā, gan ieceļošana Brazīlijā, gan arī O.Roņa ilggadīgā kalpošana brazīliešu baptistu draudzēs.

Tāpat kā iepriekšējā ekspedīcijā, arī šoreiz mūsu uzmanības centrā bija Vārpa, 1922.gadā dibinātā latviešu kolonija. Te ierakstījām lielāko daļu interviju un uzfilmējām, kā agrāk foisēja mežu, kā vāra brazīliešu ikdienas ēdienu – rīsus ar pupiņām mākslinieka un brīvdomātāja Emīla Krieviņa studiju, kur glabājās viņa skices, mākslas darbi un citas lietas, iepirkšanos latviešu kreditkooperatīvā, agro rīta stundu Palmas kopsaimniecībā, bēniņos noglabātu zārku un Verneru un Lūcijas Ošu “paradīzes dārzu”, koptu latviešiem raksturīgā uzcītībā, arī Vārpas skatus mūsdienās.

Vārpā savācām daudzveidīgus priekšmetus muzeja krājumam – lupatdeķus, foisi (darbarīks, ar kuru izcirta mūžameža pamežu – lianas u.c.); pravieša Otto Vēbera brilles; paštaisītu veļas dēli no Palmas kopsaimniecības; Emīla Krieviņa glezniņu, kur atainotas kristības Zivjupē, un drauga Edgara Dambura no Rīgas atsūtīto “Mūža meža maldu” 1972.g. izdevumu; tekstilijas, izšuvumus un citas lietas, kas paņemtas no Latvijas dzīvei Brazīlijas mūžamežā.

Sarunās ar Vārpas latviešiem apbrīnojām saglabāto latviešu valodu, kurā tikai šad tad ieskanējās portugāļu valodai raksturīgas intonācijas vai izteicieni. Nereti intervējamie pat nezināja, no kura Latvijas novada izceļojuši viņu vecvecāki vai vecāki, taču to varēja viegli atšifrēt pēc viņu runas veida, piemēram, platā "e" lietošanas. Reizēm dzirdējām arhaiskus vai novadiem raksturīgus vārdus, kurus mūsdienu sarunu valodā Latvijā vairs nelieto. Pārsteidzoši bija, ka labā latviešu valodā runāja latviešu pēcnācēji, t. i., cilvēki kuri jau bija dzimuši Brazīlijā.

Tikai īsu brīdi pabijām Nova Odesā, kur apmeklējām latviešu valodas stundu Fazenda Veļas draudzes namā. Lai ieinteresētu stundu apmeklētājus, skolotājs Alfrēds Peterlevics, izmanto visdažādākos paņēmienus. Viņa ģimene ir viena no retajām Brazīlijā, kas arī ikdienā mājās runā latviski.

Ekspedīcijas noslēgumā Santos pilsētā ar vietējā vēstures un ģeogrāfijas biedrības priekšsēža palīdzību uzmeklējām vecās ostas vietu un Valongas staciju, no kuras 1922.gada ieceļotāji devās uz Imigrantu namu San Paulo.

Nansija Vītols Cerri dāvina lupatu deķi muzejam

Pēdējās dienas pavadījām San Paulo arhīvos. Vienu dienu filmu arhīvā "Cinematico Brasil" skatījāmies vēsturiskas filmas, kurās dokumentēta Eiropas emigrantu ierašanās Brazīlijā 20.gs. 1.pusē, darbs kafijas fazendās utml. Nākamajā dienā sajūsmināti aplūkojām milzīgās San Paulo Imigrantu nama reģistru grāmatas, kurās ar tintes spalvu skaistā, apaļā rokrakstā ierakstīts katra 1922. un 1923.

Vārpas sarkanie ceļi

gada ieceļotāja vārds. Ar prieku lasījām jau Vārpā iepazītos pazīstamos latviešu uzvārdus. Bijām patīkami pārsteigti par Brazīlijas arhīvu augsto profesionālo līmeni gan dokumentu glabāšanā, gan to pieejamības nodrošināšanā, kā arī par izpalīdzību un sirsnīgo pretimnākšanu. Lielākā daļa dokumentu ir digitalizēti un brīvi pieejami pētniekiem visā pasaulē. Atšķirībā no daudzu citu valstu arhīviem, lielākā daļa pakalpojumu ir bezmaksas vai arī par saprātīgām cenām.

Ekspedīcijas laikā saņēmām arī dāvinājumus no pēdējā izceļošanas viļņa – II pasaules kara bēgļu krājumiem – apgleznotas keramikas tautu meitas, izšūtus spilvenu pārvalkus, Lielvārdes tautas tērpa grezno saktu utt.

Apkopojot triju ekspedīciju pieredzi Brazīlijā, secinājām, ka muzeja sadarbībai ar ārzemju latviešu kopienām jābūt ilgstošai. Ir vērts katrā vietā atgriezies vismaz vēl vienu reizi, lai dotu cilvēkiem

laiku apdomāt, kādā veidā viņa dzimtas stāsts varētu iekļauties kopējā izceļošanas stāstā, sameklēt priekšmetus un dokumentus, ko varētu dāvināt muzejam. Pārliecinājāmies, ka vislabprātāk cilvēki atsaucas, ja tiek uzrunāti personīgi, nevis caur bezpersoniskiem visiem (nevienam) adresētiem aicinājumiem. Svarīga ir arī atgriezeniskā saite – informācija, kas noticis ar dāvinājumu, kā arī fotogrāfiju, uzfilmētā materiāla, intervijas tekstu nosūtīšana intervētajiem.

Ar katru apciemojuma reizi esam vairojuši muzeja atpazīstamību un uzticību Brazīlijas latviešu kopienā, katrreiz tā ir atvērusies arvien vairāk, piedāvājot arvien interesantākas detaļas un stāstus, tādā veidā arī papildinot mūsu izpratni par šo sabiedrību ne tikai caur formālu muzeja darbības skatpunktu, bet arī caur personiskām attiecībām, kas sevišķi svarīgas, vācot un analizējot personīgus stāstus un pieredzi.

Pēc atgriešanās Latvijā esam ķērušies pie atvesto materiālu apkopošanas, kārtošanas un aprakstīšanas,

lai to noglabātu krājumā un ievietotu muzeja interneta datubāzē. Turpinām dokumentālās filmas veidošanu par Vārpu, kas aizsākās 2011. gadā.

Sekmīga ekspedīcijas norise nav iedomājama bez vietējo latviešu atbalsta. Viņi pārzina vietējos apstākļus, tādējādi būtiski ietaupās laiks sadzīvisku lietu risināšanā. Ne mazāk svarīgs ir praktiskais atbalsts – naktsmītnes, transports, iepakojuma materiālu sagāde u. c., kas ļauj ekspedīciju noorganizēt ar salīdzinoši zemām izmaksām. Paldies mūsu Brazīlijas draugiem, kuri nesavtīgi rūpējās par ekspedīcijas tehnisko norisi!

Pateicamies Latviešu Fondam, Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības Kultūras Fondam un Valsts Kultūrkapitāla Fondam par atbalstu iepriekšējās ekspedīcijās, bez kurām nebūtu iespējama šī pēdējā ekspedīcija!

Marianna Auliciema

Alfrēds Peterlevičs Nova Odesā pie ozoliņiem, kas izaudzēti no Latvijā ievāktām zīlēm

Ciemos pie Austrālijas latviešiem

Marianna Auliciema Sidnejas latviešu namā 2012. gada 18. novembrī. Foto: Ojārs Greste

Pagājušā gada novembrī “Latvieši pasaulē” kuratore Marianna Auliciema bija viesņa Austrālijā, tiekoties ar latviešiem valsts svētku laikā. Laikā no 8. līdz 25. novembrim Marianna stāstīja par “Latvieši pasaulē” latviešu centros Brisbānē, Adelaidē, Melburnā, Sidnejā, Kanberā un Pertā.

Marianna raksta: “18. novembra svinības katrā no Austrālijas latviešu centriem bija atšķirīgas, ar savu skaistumu un sabiedrības īpatnībām. Pirmā uzruna notika man īpašā vietā – tik labi pazīstamajās Brisbānes “mājās” jeb Brisbānes latviešu namā. Īpaši iepriecināja Brisbānes latviešu atsaucība un piedāvājumi muzeja krājuma kolekcijām. Piemēram, ilggadīgā brisbāniete Lillija Rudzītis muzeja krājumam uzdāvināja maizes doniņas no mātes ceptās “ceļa maizes” – tās Lilija bija glabājusi, kopš izbraukšanas no Latvijas 1944. gadā. Vēl vienu nozīmīgu dāvinājumu saņēmām no Daces Dambergas. Viņa muzejam piedāvāja pūra lādi, kuru darinājis viņas tēvs, dzīvojot Kvinslandē. Šis skaistais priekšmets uz Latviju ceļos 2013.gada martā, kurā iekšā būs iepakoti vairāki citi dāvinājumi

“Latvieši pasaulē” krājumam no Austrālijas latviešiem.

Tālāk mana viesošānās notika Adelaidē, kur tiku sirsniņi uzņemta Adelaides latviešu saimē, ar lielu interesi iepazīstot Adelaides latviešu muzeju un ar direktori Māru Kolomitsevu. Ar lielu prieku pieņēmu Daces Dārziņas priekšlikumu kļūt par “Latvieši pasaulē” pārstāvi Adelaidē. Ar latviešu tilpņa palīdzību – šajā sakarā arī citiem Brisbānes latviešiem - ir iespēja nosūtīt muzejam “Latviešiem pasaulē” savus ģimenes stāstus un priekšmetus, ieliekot tos pūra lādē. Sūtījumu no Brisbānes uz Latviju palīdzēs organizēt Inga Česlis, muzeja “Latvieši Pasaulē” pārstāve Brisbanē.

Nākamajā dienā Melburnā mani patīkami pārsteidza Melburnas latviešu skolas lielais skolēnu skaits 18. novembra svētku aktā un ziedu nolikšana uz skatuves pie lielā Brīvības pieminekļa maketa. Šo jauko brīdi paspēju nofotografēt muzeja krājumam. Melburnas sarīkojums likās īpaši svinīgs dēļ tā, ka Melburnas latviešu saime tika aicināti vilkt

tautas tērpus uz namu – es pati jutos ļoti pagodināta, teikt savu uzrunu Dainas Grosas aizlienētajā Rucavas tērpā. Vienīgi žēl, ka pēc sarīkojuma pietrūka laika aprunāties ar Melburnas latviešiem, jo bija jāsteidzās tālāk, lai varētu tās pašas dienas vakarā svinēt Latvijas dzimšanas dienu kopā ar latviešiem Sidnejā. Savukārt Sidnejas latviešu biedrības svinībās visiespaidīgākais brīdis bija tās vīru koru spēcīgais priekšnesums, kurā piedalījās gan jaunāki, gan vecāki Sidnejas latviešu vīrieši.

Tālāk “Latvieši Pasaulē” brauciens turpinājās Kanberā, kur notika latviešu biedrības svētki. Te kopā bija sabraukuši daudzi, jo daudzi tagadējie un bijušie tautas dejojāji, lai atbalstītu Skaidrītes Dariuss apbalvošanu ar Atzinības krustu, Latvijas valsts augstāko apbalvojumu. Skaidrīte saņēma par radošo horeogrāfes un deju skolotājas darbu, vadot Austrālijas tautas deju kopu “Sprigulītis”, šādā veidā kalpojot latviešiem un Latvijai. Pēc pasākuma notika sarunas ar bijušiem “Saules Jostas” vadītājiem Juri Ruņģi un Skaidrīti Dariuss par iespēju iekļaut informāciju un materiālus par “Saules Jostas” aktivitātēm “Latvieši Pasaulē” krājumā, sākot ar Saules jostas “atribūta kasti”, kura atrodas kādas Kanbēras mājas bēniņos.

Manā pēdējā pieturvietā Pertā jau valdīja slavenais Austrālijas karstums. Tomēr, neskatoties uz svelmi, notika sirsnīga tikšanās ar viesmīgiem tautiešiem neformālā gaisotnē Daugavas Vanagu klubā. Pēc sarīkojuma pavadīju vērtīgu laiku, iepazīstot Pertas latviešu biedrības “grāmatu galdu”, kurā izvēlējos vairākas grāmatas aizvest uz “Latvieši pasaulē” bibliotēku.

Nobeigumā vēlos sirsnīgi pateikties Latviešu apvienībai Austrālijā un Jaunzelandē par iespēju satikt un uzrunāt Austrālijas latviešus šī gada valsts svētku atceres dienās. Īpaši vērtīgas bija sarunas, kurās vairāk uzzināju par Austrālijas latviešu kopienas stāvokli, bažām, panākumiem un aktualitātēm. Paldies arī visiem, kuri ir atsaukušies “Latvieši Pasaulē” interesēm un mērķiem, ziedojot līdzekļus, piedāvājot palīdzību un atbalstu, savus stāstus un priekšmetus. Tiesa, mana viesošanās noritēja lielā tempā, un jāatzīst, ka šajās dienās guvu vien nelielu ieskatu Austrālijas latviešu izcelošanas vēsturē un tās stāstos.”

Mariannas runas tekstu var izlasīt Sidnejas latviešu biedrības mājas lapā: <http://bit.ly/10BbFpA>

Marianna Auliciema

18. novembra svētku akts Adelaides latviešu namā 2012. gada 17. novembrī

Melburnas latviešu skolas audzēkņi noliek ziedus pie Brīvības pieminekļa plakāta 2012. gada 18. novembrī

Ciemos pie Oregonas latviešiem Portlandē

Ūdru ģimenes sadzīves priekšmeti, ko viņi paņēma līdzī no Latvijas bēgļu gaitās Otrā pasaules kara laikā un lietoja DP nometnēs Vācijā. "Latvieši pasaulē" dāvināja Aija Ūdris

Jau kopš Latvijas valsts neatkarības pasludināšanas 1918.gadā, latviešiem 18. novembris ir bijusi sevišķi gaiša, nozīmīga un dziļi emocionāla diena, kas ir tikusi svinēta ar lielu sajūsmu pirmās Latvijas valsts neatkarības gados, ar traģisku, gruzdošu sāpi un arī apņemšanos trimdinieku saimēs, dažreiz pat lielā slepenībā padomju okupācijas gados Latvijā, un tagad atkal ar atjaunotām gavilēm un prieku par savu pašu valsti gan neatkarīgajā Latvijā, gan arī ārzemju latviešu kopienās. Tādēļ mēs, "Latvieši pasaulē" darbinieki, biedri un atbalstītāji, esam sevišķi gandarīti, ka pagājušā gadā vairākas ārzemju latviešu kopienas izvēlējās tieši "Latvieši pasaulē" pārstāvjus uzrunāt viņus šai lielajā svinamā dienā. "Latvieši pasaulē" krājuma glabātāja un kuratore Marianna Auliciema divarpus piesātinātās nedēļas paguva apciemot un uzrunāt pilnīgi visu Austrālijas lielāko latviešu kopienu tautiešus. (skat. 6 lpp).

Savukārt Amerikā Oregonas latviešu biedrība uzaicināja mani. Lai gan Portlandes latviešu sabiedrība ir samērā maza, tai ir diža vēsture. Pašos pirmajos gados rakstnieks Anšlavs Eglītis atrada patvērumu un darbu Oregonas mežos. Divdesmitā gadsimta 70. gados Portlande varēja lepoties ar populāro mūzikas ansambli "Dzintars", kura dalībnieku devums ir iegājis visas latviešu tautas kultūras pūrā. Šajos gados Portlandē ir viena no pirmajām trimdinieku kopienām, kuras vadību ir gandrīz pilnīgi pārņēmuši nesenie ieceļotāji no

Latvijas, tādējādi garantējot kopienas pastāvēšanu vēl ilgu laiku.

Ļoti priecājamies par vērtīgiem dāvinājumiem, ko "Latvieši pasaulē" ieguva Portlandē, to starpā Eslingenas DP nometnes fotogrāfiju albumu, pilnu komplektu ilustrētu pirmskolas latviešu lasāmgrāmatiņu, ko sastādīja ALA skolotāju kursu dalībnieces 1980. gadu sākumā un kas tagad ir retums, dedzīgā kordziedātāja un rotkaļa Anša Ūdra Dziesmu Svētku Vadoņu komplektu, no Latvijas līdzpaņemtos sadzīves priekšmetus, dažādus Latvijas valsts personīgos dokumentus u.c. "Latvieši pasaulē" krājumam un Amerikas latviešu apvienības mutvārdu vēstures projektam pievienosim vērtīgas intervijas, to starpā ar ALA bijušo Izglītības nodaļas vadītāju Birutu Zommeri un pirmo zobārsti sievieti Oregonā - Ritu Sēju.

Priekšmetus uz Latviju solīja pārsūtīt Biruta Zommere, kamēr Ināra Beitlere, Oregonas latviešu biedrības priekšniece, piekrita pārstāvēt "Latvieši pasaulē" Oregonā. Liels paldies viņām abām, Oregonas latviešu biedrībai par ielūgumu un atbalstu, un visiem, visiem, kuri tik sirsnīgi mani uzņēma un atvēlēja "Latvieši pasaulē" savus ģimenes dārgumus.

Maija Hinkle

Pētera mugursomā – labajā ārējā kabatā – Viļņa drēbes zaķītis: jaunumi muzeja krājumā

2012. gadā saņēmām vairākus interesantus dāvinājumus “Latvieši pasaulē” krājumam, tai skaitā dokumentus, fotogrāfijas un priekšmetus.

Gatavojoties mūsu izstādei “Latvieša koferis” 2014. gadā, īpaši novērtējam dāvinājumu no Viļņa Vilipa, kurā ietilpa vairākas grāmatas un dokumenti, ieskaitot apbrīnojamo kladīti, kurā dāvinātāja tēvs, Pēteris Vilips, uzmanīgi uzskaitījis visus priekšmetus, kuri tika paņemti līdzī, bēgot uz rietumiem 1944. gada rudenī. Šī kladīte dod neparastu un sīku ieskatu “latvieša kofera” saturā: ir sarakstīti vairāki simti priekšmeti - no bērnu spēļmantiņām, zālēm un apģērbu gabaliem līdz grāmatām un mākslas darbiem - kuri tika iepakoti somās un kastēs un izvesti no Latvijas. Vilipa kunga dāvinājumā arī ietilpa aizkustinoša piemiņa, kuru viņa tēvs Pēteris bija sagādājis pirms izbraukšanas: smiltis no viņa pirmās sievas kapa. Tās joprojām glabājas ietītas papīrā, ar uzrakstu “Mūsu zemīte”.

Priekšmeti, kuri ir ņemti līdzī bēgļu gaitās, daudzreiz ir bijuši ar simbolisku nozīmi, kaut arī tiem ir arī funkcionāls raksturs. Tā no Emīlijas Desainis (dz. 1913) esam saņēmuši novalkātu koka karoti, kuru viņai Vācijā, bēgļu nometnē uzdāvināja kāda cita latviešu kundze, teikdama: “Lai tev vienmēr ir kaut kas, ko maisīt!”. Savukārt dekoratīvais šķīvis, kuru muzejam dāvinājusi Brigita Eļevāne (dz. 1931.) saistās ar Eļevānes kundzes atmiņām par 1944. gadu, kad viņas ģimene atradās uz kuģa Liepājā un gaidīja došanos ceļā. Viņas tēvs esot aizsteidzies uz mājām un atgriezies uz kuģa ar šo šķīvi, uz kura bija uzlikti mātes skābētie gurķi.

Muzeja krājuma politikas mērķis nosaka krāt ne tikai tos priekšmetus, kuri ir izvesti no Latvijas, bet arī tos, kuri atspoguļo latviešu dzīvi, kultūru un sabiedrību ārpus Latvijas. Pašreiz krājumā ir maz šādu priekšmetu, kuri liecina par identitātes uzturēšanu un izpausmes diasporā. Nesen muzejs ir saņēmis priekšmetus no Brigitas Strodas, kuri spilgti atspoguļo šo latviešu diasporas dzīvi Melburnā, Austrālijā un Francijā 20. gs. 80. un 90. gados. Brigi-

tas džemperis, kuru ir adījusi viņas māte Eleonora Stroda 20. gs. 80. gados pēc Brigitas norādījumiem, ir tipisks tā laika biežais džemperis-mētelis, tācuar latvisku piesitienu – izrotāts ar tradicionāliem latviešu rakstiem, spožās pamatkrāsās. Brigita to vilkusi Melburnas aukstajās ziemās, būdama gan stilīga un “modīga”, vienlaikus šādi apliecinot savu latvisko identitāti. Savukārt Egīla Pārūpa zīmētie dizaini “Abrenes” t-krakliem atgādina un ilustrē Eiropas latviešu jauniešu kopienas darbību Abrenes muižā.

MUZEJS MEKLĒ

Muzejs aktīvi krāj visu veidu priekšmetus, dokumentus un fotogrāfijas, kuras saistās ar latviešu izbraukšanu un kopienām ārpus Latvijas. Pilnīgāku sarakstu no tā, ko meklējam, var atrast mājas lapā: <http://www.lapamuzejs.lv/krajums-2/krajums/>

Krājumam attīstoties, uzrodās daudzas specifiskas lietas un tēmas, kuras mēs gribētu plašāk atspoguļot krājumā. Dažas no šīm tēmām:

Maize: Latviešu rupjmaizes ēšanas un cepšanas tradīcijas ārpus Latvijas ir tēma, kura samērā bieži atkārtojās izceļotāju stāstos - tās izvešana no Latvijas un cepšana ārpus Latvijas, maizes dalīšana Latviešu diasporas kopienā. Mēs meklējam priekšmetus saistībā ar maizes cepšanu ārzemēs – piederumus, kas izmantoti maizes cepšanai, iepakojumam, izplatīšanai, ēšanai un tml dz.

Dziesmu svētki: Meklējam svētku programmas, tērpus, instrumentus, fotogrāfijas, nozīmītes, afišas un visu citu veidu priekšmetus, kuri saistās ar kādiem no Dziesmu svētkiem, dziesmu un kultūras dienām ārpus Latvijas, piemēram, jo īpaši ar dziesmu dienām Gotlandē 1979. gadā.

Izbraukšanas, kuras nav saistītas ar Otrā pasaules kara izbraucējiem: piemēram, zemes meklētāji uz Krieviju vai citur, Pirmās pasaules kara bēgļi, disidenti un šodienas izbraucēji.

No kreisās augšējā pusē: Brigitas Eļevānes "Jelgava" šķivis; Eleonoras Strodas adītā jaka; Pētera Vilpa sarakstītā kladīte; Emīlijas Desaines koka karote

DATUBĀZE INTERNETĀ

Kopās 2012.gada daļa no "Latvieši pasaulē" krājuma pieejama datubāzē internetā www.meandrs.lv. Tur šobrīd atrodas aptuveni 200 krājuma priekšmetu, citas krājuma vienības tiek pakāpeniski ievadītas datubāzē. Meandrs.lv var atrast priekšmetu fotogrāfijas un informāciju par priekšmetiem krājumā, to fiziskām īpašībām, vēsturi un nozīmi. Nonākot mājas lapā, jāizvēlās "Latvieši pasaulē – muzejs un pētniecības centrs" no izvēlnes kreisajā malā. Pastāv iespēja arī pārlūkot krājumu, meklējot pēc atslēgvārda jeb tēmas.

Esam pateicīgi Latviešu fondam inc., PBLA un ALA KF par atbalstu datubāzes papildināšanai un darbam ar krājumu.

Marianna Auliciema

“Latvieša stāja svešumā” izstāde ceļo pasaulē

Paģājušā gada rudenī LaPa izstāde “Latvieša stāja svešumā” uzsāka savu ceļojumu pa pasauli Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas izkārtotumā un pārraudzībā. Izstāde tika atklāta novembrī Latvijas vēstniecībā Otavā, Kanādā, pēc tam tā bija apskatāma Toronto. Šogad tā ceļos uz Hamiltonu, Montrealu, LR vēstniecību ASV Vašingtonā un pēc atgriešanās Latvijā arī uz citām vēstniecībām pasaulē.

Izstādes tēma ir DP bēgļu nometņu tālejošā loma un iespaids uz latviešu kopienu dzīvi mītnu zemēs vēlāk. Izstādē tiek īsumā aprakstītas un fotografijas parādītas sešas apakštēmas – konteksts, ideoloģija,

organizācijas, politika, kultūra un nākamās paaudzes. Izstāde tika izveidota ar Ārlietu Ministrijas un PBLA finansiālo atbalstu. Pašreizējā turnejā Ārlietu ministrija ir sapārojusi “Latvieša stāja svešumā” ar Tukuma muzeja izveidoto izstādi “Vēstulēs uz bērza tāss”. Citējot LR vēstnieku Kanādā Juri Audariņu: “Šāds izkārtojums ir bijis ļoti sekmīgs un dod iespēju vienlaicīgi iepazīties ar tautiešu dzīvi kā DP nometnēs, tā Sibīrijā.”

Pēc Ārlietu ministrijas turnejas plānojam izstādi darīt pieejamu arī citām kopienām.

Maija Hinkle

Izstāde “Bēgļu ceļi – stāsti un priekšmeti”

Tukumā, Audēju darbnīcā no 2012. gada 17. novembra līdz 2013. gada 16. februārim bija apskatāma izstāde “Bēgļu ceļi – stāsti un priekšmeti”. Izstādi mēs veidojām sadarbībā ar Tukuma muzeju. Apskatāmie priekšmeti dažādos veidos simbolizēja latviešu kara bēgļu gaitas. Izstādes pamatu veidoja četri stāsti ar priekšmetiem, kas papildināti ar mutvārdu liecībām, atspoguļo latviešu bēgļu gaitas kara apstākļos.

Audēju darbnīca izstādei izrādījās ļoti piemērota vieta, jo lielākais un arī centrālais eksponētais priekšmets bija stelles, kas izgatavotas latviešu bēgļu nometnē Vācijā un pēc tam piederējušas četrām latviešu audējām. Stelles tika paņemtas līdz uz Austrāliju un uz tām 50 gadus tika austi tautas tērpu audumi latviešu kopienas vajadzībām, liecinot par latviešu sabiedrības vēlmi uzturēt kultūru un latviešu tautas mantojumu jebkādos apstākļos.

Savukārt, Simsonu ģimenes koferis stāsta par daudz latviešu ģimeņu 20. gs. nežēlīgo likteni – kravāt koferus, lai dotos svešumā bēgļu gaitās, nezinot - vai jebkad vēl būs iespējams atgriezties. Koferī līdzīgs paķertais bieži vien bija visa mantība jaunas dzīves uzsākšanai.

Tukumnieki varēja apskatīt arī priekšmetus, kas saistīti ar kuģīti Biscaya un Ploku ģimenes ceļojumu četrus gadus garumā no Vācijas uz Brazīliju. Kuģīša uzbūvēšana un ceļojums parāda, cik asprātīgā un radošā veidā uzņēmīgs cilvēks var veidot likteni sev vēlamā virzienā.

Visbeidzot izstādē bija redzama arī Pētera Jansona jūrnieka cepure, kuru viņš valkāja, vismaz 28 reizes dodoties laivā no Kurzemes uz Gotlandi, lai pārvestu bēgļus. Šī jūrnieka cepure stāsta par cilvēku izšķiršanos Otrā pasaules kara beigās, kad, bēgot no padomju okupācijas, vairāki tūkstoši Latvijas iedzīvotāji uzticēja savas dzīvības pārcēlājiem, lai nedrošās zvejnieku laiviņās nokļūtu brīvībā.

Izstādi papildināja Tukuma muzeja krājuma priekšmeti, kurus dāvinājuši tukumnieki, kuri arī bija spiesti pamest dzimteni Otrā pasaules kara laikā. Varējām apskatīt tirgotāja Jāņa Skumpes meitas Mirdzas Veldres cimdu, prievīšu un jostu, kā arī tautastērpa vainagu un aubju kolekciju, rotkaļa Aleksadra Pariņa darināto kokli un rotaslietas, kā arī mākslinieka Mārtiņa Krūmiņa gleznas.

Juris Zālans

Latvijas skolēnu vēstures darbu konkurss “Prom no mājām”

Šī gada maijā muzejs un pētniecības centrs “Latvieši pasaulē” piedalījās skolēnu pētniecisko darbu konkursa “Vēsture ap mums” izvērtēšanā un noslēguma ceremonijā. Pasākums notika 26.maijā Rīgas Latviešu biedrības namā, piedaloties konkursa patronam valsts prezidentam Andrim Bērziņam. Šogad pētniecisko darbu konkursa, kurš notika jau vienpadsmito reizi, tēma bija “Prom no mājām”. Konkurssam pavisam tika iesniegti 110 darbi, kurus izstrādāja 134 skolēni no visas Latvijas. Lielākā daļa pētījumu bija veltīti 1941. un 1949.gada izsūtīšanām, daudzi autori dramatiskos vēstures notikumus bija izzinājuši no ģimenes vēstures (savu vecvecāku, vecvecvecāku) skatu punkta. Starp skolēnu darbiem vairāki pētījumi bija veltīti trimdas vēsturei pēc Otrā Pasaules kara un izceļošanai jeb Lielajai aizbraukšanai mūsdienās. Starp konkursa darbiem bija gan zinātniski pētnieciski darbi, gan arī radoši darbi – filmas scenārijs, eseja, poēma, foto stāsts, makets u.c.

Muzejs un pētniecības centrs “Latvieši pasaulē” ceremonijā sumināja savus favorītus. Tā kā “Latvieši pasaulē” par savu uzdevumu ir izvirzījis saglabāt, pētīt un izskaidrot izceļošanas un ārzemju latviešu vēsturi, kultūru un devumu pēdējos 200 gados, tad starp autoriem tika izvēlēti tie skolēni, kas bija īpaši saistoši un atraktīvi pasnieguši savu pētījuma tēmu - tā, kā to vajadzētu ikvienam mūsdienīgām muzejam, lai piesaistītu sabiedrības uzmanību vēstures notikumiem. Tā Engures vidusskolas 7.klases skolniece Katrīna Silva Mierkalne saņēma balvu par pētījumu “Šujmašīnas stāsts”, kurā meitene savas vecvecmāmiņas Annas Ženijas Jirgenšones un omes Ainas Antonijas Mierkalnes dzīvesstāstus un ģimenes vēstures notikumus 1949. gada deportācijā uz Sibīriju atklāja patiesi aizraujoši it kā no ģimenes relikvijas šujmašīnas viedokļa. Savukārt Ieva Krotova no Talsu Valsts ģimnāzijas bija izstrādājusi pētījumu “Mums visiem viena saule”, filmas scenārija formātā saistoši popularizējot trimdas vēsturi un trimdinieka Imanta Baloža dzīves gājumu. Dāvanu saņēma arī Roberts Klīnsons no Siguldas Valsts ģimnāzijas par pētījumu “Manas

vecmāmiņas bēgļu gaitas uz Vāciju 1944.-1945. gadā”. Viņam bija izdevies spilgti dokumentēt neparastu stāstu par vecmāmiņas pieredzi, Otrā pasaules kara beigās dodoties bēgļu gaitās un pēc tam atgriežoties savā dzimtajā sētā no Polijas, kur bēgļus bija apsteigusi Padomju armija. Zinātniski korektu un rūpīgu pētījumu bija izdevies izstrādāt Ričardam Šostikam no Engures vidusskolas. Viņš savā socioloģiski vēsturiskajā darbā bija pievērsies emigrācijas un migrācijas problēmām Latvijā un migrācijas statistikai Engurē 21. gs. sākumā, atklājot skaudro situāciju mūsdienās palielajā ciematā pie jūras, tādejādi vēlreiz apstiprinot, ka tēma “prom no mājām” joprojām ir ļoti aktuāla.

Pētījumu autoriem tika pasniegta ar izceļošanas vēsturi saistītas dāvanas - dubultdisks ar dziesmām un rotaļām, kas pierakstītas Sibīrijas latviešu ciemos, kā arī tradīciju burtnīca “Baškīrijas siguldiešu stāsti”, kurā apkopotas mutvārdu liecības par latviešu dzīvi un likteņiem zemnieku kolonijās Ufas guberņā. Dāvanu izvēle bija apzināta, jo tā skar latviešu izceļošanas vēsturi 19.gs. otrā pusē, kad arīdzan notika latviešu emigrācija, tikpat ievērojama kā mūsdienās.

“Latvieši pasaulē” izsaka lielu pateicību prasmīgajiem konkursa organizētājiem un nesavtīgajiem atbalstītājiem. Sirsnīgs paldies zinošajiem pētījumu konsultantiem par ieguldīto darbu un, pats galvenais, gudrajiem konkursa dalībniekiem, starp kuriem visus var uzskatīt par konkursa uzvarētājiem. Izstrādājot savus pētījumus, skolēniem ir bijusi brīnišķīga iespēja iepazīt ne tikai izceļošanas vēsturi, bet arī saprast un sajūst cilvēku pieredzes, likteņus un vērtības uz pasaules vēsturisko notikumu fona.

Kad liksim mūsu mājas lapā, varam uzlikt linku uz vēstures skolotāju mājas lapu, kur arī ir info par konkursu - <http://www.vsb.lv/jaunumi/nosledzies-sagadakonkurssvestureapmums>

Ieva Vītola

Trimdas latviešu arhīvu un materiālās kultūras konference Mineapolē, Minesotā

Trimdas latviešu arhīvu un materiālās kultūras konferences dalībnieki

Otrās pasaules kara trimdiniekiem aizejot aizsaules takās, arvien aktuālāks paliek jautājums - kā saglabāt visas tās vērtības, kas liecina par mūsu gaitām ārpus Latvijas, lai tās būtu pieejamas gan šodienas pētniekiem, gan mūsu līdzcilvēkiem Latvijā un pasaulē, gan nākamajām paaudzēm. Tādēļ pagājušā gada aprīlī, Amerikas latviešu apvienība (ALA) sadarbībā ar Minesotas Universitātes Imigrācijas vēstures pētniecības centru (Immigration History Research Center – IHRC) un “Latvieši pasaule” rīkoja konferenci “Trimdas latviešu arhīvu un materiālās kultūras konference”, kuras mērķi bija sekojoši:

1. izstrādāt vadlīnijas trimdas latviešu vēstures un materiālās kultūras mantojuma apzināšanai, dokumentēšanai un saglabāšanai,
2. apmācīt Amerikas latviešu organizāciju pārstāvjus un sabiedriskos darbiniekus darbā ar arhīviem un materiālās kultūras materiāliem,
3. izveidot sadarbības tīklu turpmākam darbam trimdas latviešu sabiedriskās darbības un pieredzes dokumentēšanas un saglabāšanas jomā.

Konferences tēma bija plaša, jo tā ietvēra ne tikai trimdinieku un to organizāciju darbības dokumentu apzināšanu, apstrādāšanu un saglabāšanu, bet arī rakstiskos un audiovizuālos materiālus un materiālo kultūru. Konferences atrašanās vieta deva unikālu iespēju dalībniekiem iepazīties ar plašo IHRC krājumu, kur glabājas ievērojamas trimdas latviešu kolekcijas, ieskaitot daļas no ALA un arī vairāku citu Amerikas latviešu organizāciju arhīviem. Uzaicinātie lektori pārstāvēja vairākas universitātes ASV un daudzas galvenās trimdas materiālu krātuves Latvijā un Amerikā – Latvijas Nacionālo Bibliotēku (LNB), Latvijas Valsts Arhīvu (LVA), Vašingtonas Universitātes bibliotēkas slēvu un Austrumeiropas nodaļu, IHRC, Straumēnus Anglijā, ALA Latviešu muzeju Rokvilē, “Latvieši pasaulē”.

Konference bija pulcinājusi pāri par 60 dalībnieku no piecām valstīm un vairāk nekā desmit ASV pavalstīm, kuri trijās intensīvās darba dienās klausījās lekcijas, mācījās, kā izvēlēties un apstrādāt krājumiem novēlamos materiālus, iepazīnās ar galveno trimdas krājumu darbiniekiem un

vadītājiem, apmainījās pieredzē, jautājumos, veidoja draudzības un lika pamatus turpmākai darbībai un saziņu tiklam. Konferencēs dalībnieki sevišķi augsti novērtēja iespēju klātienē iepazīties ar LNB Krājuma satura pārvaldītāju Aiviju Everti un LVA Personu fondu un ārvalstu dokumentu nodaļas vadītāju Inesi Kalniņu, kuras palīdzēja kļiedēt dažādus mītus par trimdas latviešu arhīvu stāvokli Latvijas sociālās atmiņas glabātāj institūcijās. Arī “Latvieši pasaulē” jau vairākus gadus ir ļoti auglīga un laba sadarbība ar LNB un LVA.

“Latvieši pasaulē” muzeju un centru konferencē pārstāvēja Maija Hinkle ar ievadvārdiem un divām prezentācijām, kamēr Ints Dzelzgalvis stāstīja par arhīvu apstrādi un ievietošanu ALAIDD - ALA informācijas dokumentācijas datu bāzē, kas digitālā formātā ietver Amerikas latviešu organizāciju dokumentus. Maija arī piedalījās paneļdiskusijā, kur katras institūcijas pārstāvji atklāja, kādi materiāli interesē un kādi ne. Ir materiālu kategorijas, piemēram, fotogrāfijas, kas interesē visas

institūcijas – gan bibliotēkas, gan arhīvus, gan muzejus. Dāvinātājam pašam jāizšķiras, kurai krātuvei viņš vēstures liecības gribētu atvēlēt.

Konference bija vērtīga iespēja satikt tik daudzus cilvēkus, kuriem līdzīgi kā “Latvieši pasaulē” biedriem, rūp ne tikai mūsu pieredze un vēstures dokumentēšana, bet arī aktīva nodošana tālāk Latvijas iedzīvotājiem, visiem interesentiem un nākamajām paaudzēm tādā veidā, lai tā uzrunātu cilvēku prātus un sirdis. Konferencēs rezultātā “Latvieši pasaulē” ieguva jaunus sadarbības partnerus un vairākus ļoti vērtīgus dāvinājumus. Visaizkustinošākais dāvinājums bija karavīra kantīnīte un vēl kara laikā no Latvijas līdzī paņemta Latvijas rudzu maizes doniņa ar pāris kviešu vārpām - šis talismans, piedzīvojis savas gaitas kara ceļos, nometnēs un trimdā, tagad atgriezies dzimtenē, Latvijā.

Maija Hinkle

Pētījums par Viskonsīnas latviešiem

19.g.s. beigās un 20.g.s. sākumā tūkstošiem latviešu nokļuva ASV. Vairums no viņiem uzturējās austrumkrastu pilsētās, piemēram, Bostonā, Filadelfijā un Ņujorkā. Vairāki no viņiem nokļuva Viskonsīnas štata ziemeļos, Gleason apkaimē, netālu no tagadējās Merrill pilsētas. Šeit tika uzbūvēta pirmā latviešu baznīca ASV, tas notika 1906.gadā.

Tagad viss, kas palicis pāri no šīs kolonijas, ir latviešu kapsēta. Taču ““Latvieši pasaulē”” cenšas uzzināt vairāk par šo “veclatviešu” koloniju ASV ziemeļos. Šopavasār “Latvieši pasaulē” valdes locekle un pētniece Antra Celmiņa iecerējusi braukt uz Minneapoli un Viskonsīnu, lai apmeklētu šo seno apkaimi un mēģināt izpētīt ko vairāk var par šiem latviešiem un viņu pēctečiem. Ir zināms, ka kolonijā ik pa laikam valdīja iekšējas nesaskaņas, it īpaši starp luterticīgiem un tiem, kas bēga no

Latvijas 1905.gadā revolūcijas dēļ un kuri bija vairāk noskaņoti uz sociāldemokrātisko pusi.

“Latvieši pasaulē” krājumā atrodas tikai daži priekšmeti no Viskonsīnas kolonijas – baznīcas stūrakmens, baznīcas protokoli un dievkalpojumu lapiņas. Šie priekšmeti stāsta tikai par daļu no kolonijas dzīves. Kādus darbus iemītnieki veica? Kāda bija sabiedriskā dzīve starp tiem, kuri nebija ticīgi? Kādas bija attiecības ar citām mazākumtautībām – igauņiem, vāciešiem un citiem., kuri arī dzīvoja šinī apkārtnē?

Ja kādam no Jums ir zināšanas, atmiņas un stāsti par šo koloniju Viskonsīnā, tās sabiedrisko dzīvi, tās pēctečiem, lūdzu, dodiet ziņu “Latvieši pasaulē” valdei. Mēs labprāt pierakstītu Jūsu ģimenes stāstus!

Antra Celmiņa

AEMI Krakovā

AEMI (Eiropas migrāciju institūciju asociācijas) 2012. gada konferences dalībnieks Krakovā

“Latvieši pasaulē” sastāv un aktīvi darbojas AEMI (Association of European Migration Institutions - Eiropas migrāciju institūciju asociācija), kurā sastāv 44 ar Eiropas migrācijas dokumentāciju, pētniecību vai parādīšanu saistītas organizācijas no 22 Eiropas valstīm. Tur pieder muzeji, arhīvi, bibliotēkas un pētniecības institūti. Vismaz vienreiz gadā notiek AEMI gadskārtējā konference, ko katrreiz rīko cita partnerorganizācija savā valstī. Konferencē dalībnieki iepazīstās ar citu dalīborganizāciju jaunumiem, klausās referātus par migrācijas tēmām, veido partnerattiecības un kopīgus projektus, un ja viņi grib, piedalās arī AEMI sponsorētos projektos. Pašlaik viens tāds AEMI projekts ir kopēja Eiropas migrāciju portāla veidošana internetā. Arī “Latvieši pasaulē” piedalās šinī projektā un priekšniece, Maija Hinkle, ir bijusi aktīva konferenču lektore. “Latvieši pasaulē” muzejam AEMI konferences ir bijušas ļoti vērtīgās ne tikai informācijas un t.s. “tiklošanas” ziņā, bet tās arī ir pavērušas durvis uz vairākām auglīgām sadarbībām, kas ir palīdzējušas mums pieprasīt grantus no Eiropas Savienības (ES) un citiem starptautiskiem fondiem, jo starptautiskie granti daudzreiz ir tēmēti uz projektiem, kur sastrādājās cilvēki no vairākām valstīm.

Konferences vieta mainās katru gadu. Pagājušā gada konference notika senā, vēsturiskā bijušā Polijas galvas pilsētā Krakovā, slavenās Jagiellonias universitātes telpās. Šīs universitātes nosaukums nāk no lietuviešu Jagielonnas dzimtas vārda, kas valdīja Polijas un Lietuvas lielvalsti no 1386. gada

līdz 1572. gadam, kad nomira šīs dzimtas pēdējais valdnieks bez kroņmantinieka. Pilsētā ir daudz baznīcu un bildes no poļu kardināla, bijušā pāvesta, Jāņa Paula. Bija interesanti būt pilsētā kurā abas šīs kultūras – poļu un lietuviešu - viduslaikos izveidoja spēcīgu valsti un kura ir spēlējusi lielu lomu arī Latvijas vēsturē.

Pagājušā gadā “Latvieši pasaulē” muzeju konferencē pārstāvēja Maija Hinkle un Ints Dzelzgalvis. Tā kā no Rīgas uz Krakovu nav kārtīga tieša publiska transporta satiksme, devāmies uz Krakovu automašīnā. Attālums ir apmēram 1,000 km, ko ASV un Rietumeiropā pa lielceļiem varētu veikt 9-10 stundās. Mums pagāja 15 stundas, jo lielāko daļu bija jābrauc pa divlīniju ceļiem un caur daudzām apdzīvotām vietām, kur bija stingri ierobežots braukšanas ātrums. Dabūjām labi iepazīties ar Lietuvas un Polijas dabu.

Šoreiz “Latvieši pasaulē” galvenais mērķis konferencē bija pārliecināt AEMI dalībniekus uzticēt “Latvieši pasaulē” muzejam konferences rīkošanu Latvijā. To arī paveicām. 2014 gada septembra beigās, kad Rīga būs Eiropas kultūras galvas pilsēta, “Latvieši pasaulē” rīkos AEMI konferenci Latvijā. Bez tam, turpinājām stiprināt esošos un veidot jaunus sakarus ar citu valstu migrācijas muzejiem un pārrunāt potenciālus sadarbšanās projektus, kas ar ES naudu segtu daļu no “Latvieši pasaulē” tekošiem izdevumiem.

Ints Dzelzgalvis

Vērtīgas sadarbības turpinājās arī pagājušajā gadā Starptautiskā konference “Mutvārdu vēsture – dialogs ar sabiedrību”

Jau vairākus gadus “Latvieši pasaulē” darbinieki ir piedalījušies Latvijas Nacionālā Mutvārdu vēstures projekta un biedrības “Dzīvesstāsts” vadītā “Nordplus” projektā “Izglītība caur mutvārdu vēstures ekspedīcijām 2009.-2011.”, gūstot vērtīgu pieredzi un dažreiz arī nozīmīgus priekšmetus emigrācijas institūcijās ārpus Latvijas. Pagājušā gada martā projekts tika pabeigts ar divu dienu starptautisku konferenci “Mutvārdu vēsture – dialogs ar sabiedrību” Rīgā, Latvijas Universitātē. Konferences sesijā par mutvārdu vēstures lomu muzeju ekspozīcijās referēja Norvēģijas Emigrantu muzeja

direktors Knuts Djupedāls, Zviedrijas Amerikāņu centrs (Swedish American Center) direktors Matias Nilsons un Maija Hinkle. Atreferējumu par konferenci var lasīt “Dzīvesstāsts” biedrības vietnē: www.dzivesstasts.lv. Galvenie referāti tika uzņemti video un ir pieejami vietnes sadaļā “Jauns!”

Konferences ietvaros atklājām izstādi “Bēgļu ceļi – stāsti un priekšmeti” Latvijas Universitātes muzejā. Šī gada ziemā izstāde bija redzama Tukuma muzejā (skat. 11 lpp). Iecerēts, ka izstāde būs pieejama eksponēšanai arī citiem ieinteresētiem novadmuzejiem.

Baltijas mantojuma tīkla (Baltic Heritage Network - BaltHerNet) jauno diasporas zinātnieku seminārs “Latvieši pasaulē” darbinieki un atbalstītāji regulāri piedalās arī Baltijas mantojuma tīkla semināros un konferencēs. Pagājušā gada rudens seminārā Rīgā vēstures doktorante Maija Krūmiņa referēja par diasporas materiāliem Latvijas Nacionālā mutvārdu vēstures kolekcijā. Semināra otrajā dienā piedalījās arī “Latvieši pasaulē” valdes locekļi Ints Dzēlģalvis un Maija Hinkle un diskusijās pastāstīja par mutvārdu vēstures un muzeja projektiem ar ārzemju latviešiem. Pasākuma ietvaros ieguvām jaunus atbalstītājus “Latvieši pasaulē” muzejam, par ko ļoti priecājamies!

Maija Hinkle

Daļa no izstādes “Bēgļu ceļi – stāsti un priekšmeti” Latvijas Universitātes muzejā

Kalendārs “Latvieši pasaulē 2013” – jauka un vērtīga dāvana katram “latvietim pasaulē”

Esam izdevuši kalendāru 2013 gadam, kurā vēsturiskās fotogrāfijās un priekšmetos redzami latviešu izbraukšanas uz citām zemēm vilņi un virzieni. Katrā kalendāra mēneša atvērumā ir fotogrāfija un priekšmets, kas papildina fotogrāfijas tēmu. Kalendārā var atrast ainas no latviešu dzīves Austrālijā, Vācijā, Amerikā, Brazīlijā, Baškīrijā,

Sibīrijā un citur. Tāpat tur atradīsiet arī unikālu priekšmetu attēlus no muzeja krājuma. Minēšu tikai dažus no tiem: Linkolnas latviešu kolonijas stūrakmens, mandolīna no Nova Odesas, Simsonu ģimenes koferis, kas bijis līdzīgs bēgļu gaitās gan Pirmajā, gan Otrajā pasaules karā, rotaļlācītis Tedis, kas paņemts līdzīgs bēgot no Latvijas 1944. gadā.

Kanādas bērnu nometnes „Tērvete” kreklis, kas piederēja Antrai Celmīncai. Antra „Tērvetes” nometnē no 1993. līdz 2005. gadam piedalījies gan kā nometnotāja, gan kā audzinātāja.

Nometņošana trimdā

Dalība nometnēs bija neatņemama latviešu trimdas dzīves daļa. Neskaitāmas kultūras, bērnu, ģimeņu, skautu un gaidu un citas nometnes tika un vēl šodien tiek rīkotas mīļņu zemēs, lai dalībnieki varētu dalīties pieredzē, iemācīties gan jaunus un uzturēt saikni starp latviešiem un ar Latviju.

Fotogrāfija: Nometnes bērnu komandas spēkojas virves vilkšanā latviešu bērnu nometnē Katskiļos ASV, 1980. gadā.
Foto: Maija Hinkle

Latvieša koferis

No Latvijas līdzpaņemtā maizes doniņa un kviešu vārpa, ko Pauls Ziediņš iznēsāja karā un pēc kara

Tuvojas 2014. gads, kad Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta. Tāpēc Rīgā tiek gatavota plaša un daudzveidīga kultūras programma. Viena no šīm programmas sastāvdaļām būs arī "Latvieši pasaulē" veidotā izstāde "Latvieša koferis". 2012. gada beigās noslēdzām līgumu ar nodibinājumu "Rīga 2014", kas nozīmē, ka esam pasākumu programmā un tagad ir cītīgi jāstrādā, lai godam paveiktu iecerēto.

Ja rīt Tev jādodas prom uz nepazīstamu zemi – ko Tu liksi savā koferī, ko ņemsi līdzi, ko atstāsi? Varbūt atgriezīsies pēc dažiem gadiem, varbūt pēc pārdesmit gadiem, varbūt nekad. Kas ir būtiskākais, kas nākotnē palīdzēs ne tikai fiziskā, bet arī garīgā, intelektuālā un emocionālā nozīmē? Uz šādiem eksistenciāliem jautājumiem pēdējo 200 gadu laikā bija jāatbild desmitiem un simtiem tūkstošu latviešu. Citi varēja gatavoties aizbraukšanai dažus mēnešus, citi dažas stundas. Kas bija tas "izdzīvošanas komplekts" viņu koferos? Kas palika ārpus tiem? "Latvieša koferis" būs izstāde, kurā parādīsies atsevišķi priekšmeti, kas bijuši pietiekami nozīmīgi, lai kāds no latviešu aizbraucējiem tos paņemtu līdzi. Galvenais izstādes simbols, kas atklājas arī pašā projekta nosaukumā, ir koferis. Kofera piepildīšana bieži

vien ir aizbraucēju pēdējā izvēle un izšķiršanās par vērtībām un simboliem – ko ņemt līdzi un ko atstāt. Latviešiem ļoti bieži tas, kas palika ārpus kofera, tika atstāts un zaudēts uz visiem laikiem. Šīs izstādes mērķis ir parādīt - ko tad latvieši liek savos koferos, dažādu iemeslu dēļ atstājot dzimto zemi. Ar izstādes priekšmetiem vēlamies atklāt latviešu līdzi ņemtās vērtības, pieredzi un uzskatus.

Izstāde notiks vietā, kur norisinājušies vistraģiskākie notikumi Latvijas vēsturē – Stūra mājā, Brīvības ielā 61. Šobrīd milzīgā ēka stāv tukša. Saskaņā ar Eiropas kultūras galvaspilsētas svētku organizatoru plānotajām iecerēm Stūra mājas pirmajā stāvā un pagrabā Okupācijas muzejs veidos izstādi par šīs ēkas vēsturi. Savukārt, 5. un 6. stāvā būs izvietotas vairākas izstādes. Viena no tām – mūsu veidotā izstāde "Latvieša koferis".

2013. gadā jāpaveic liels darbs, lai šis projekts varētu īstenoties. Kaut arī daļa no priekšmetiem, kas tiks parādīti izstādē, ir jau apzināti, mēs ļoti gaidām vēl arī citus interesantus materiālus un aicinām palūkoties savas ģimenes krājumos - varbūt saglabājušās kādas interesantas, svarīgas lietas, kas vestas līdzi, kādreiz izbraucot no Latvijas.

Iedvesmai uzskaitīšu vien dažus priekšmetus, ko, iespējams, redzēsiet izstādē "Latvieša koferis":

- koka ceļojumu lāde, izceļojusi 1922. gadā uz Brazīliju;
- bērnu rotaļlācītis, devies prom 1944. gadā uz Vāciju;
- maizes gabaliņi, paņemti līdzi 1944. gadā uz Vāciju;
- kristību kleita un sudrablietas -1944. gadā uz Vāciju;
- Latvijā austeru plecu lakats - 20. gs. sākums uz Brazīliju;
- jūrnieka cepure -1944. gadā uz Zviedriju;
- meitenes atmiņu klade ar ierakstiem no draugiem - 1944. gadā uz Vāciju.

Juris Zalāns

Latviešu Fonda arhīvs kļūst pieejams

Pagājušā gadā un arī šogad joprojām tiek īstenots pētniecības centra "Latvieši Pasaulē" un Latviešu Fonda sadarbības projekts. Tā ietvaros notiek Latviešu Fonda arhīva liecību digitalizēšana un ievadīšana ALAIDD datu bāzē (www.alaid.org), apstrādājot Latviešu Fonda dažādus lietvedības dokumentus, apkārtrakstus, atbalstīto projektu rezultātus u.c. Ieskanēto un datu bāzē ievadīto materiālu skaits tuvojas 2000 tūkstošiem. Izmantojot ALAIDD datu bāzi, kas 2012.gadā ir ieguvusi jaunu dizainu un ērtāku navigēšanu, pēc dažādiem atslēgas vārdiem un parametriem iespējams atrast informāciju par Latviešu Fonda darbību no tā pirmsākumiem.

Projekta īstenošanu galvenokārt veic projekta līdzstrādniece Kristīne Jansone: "Projekta divos gados, apstrādājot Latviešu Fonda arhīva materiālus, vēstules un dažnedažādus dokumentus, mani nebeidz pārsteigt, ar kādu degsmi un entuziasmu fonda dibinātāji un pirmie dalībnieki darbojušies

fonda labā. Tolaik, 70.gadu sākumā, darbs pie fonda izveides un sekmīgas darbības notika brīvdienās un svētku dienās, vairums vēstuļu tika rūpīgi sagatavotas un rakstītas ar roku, spriežot pēc dokumentu datumiem, ir bijušas dienas, kad fonda galvenie pārstāvji izsūtījuši pat vairāk kā 10 vēstules dienā."

Materiāli labi atklāj Latviešu Fonda idejas īstenošanu dzīvē, ar dažāda veida aktivitātēm piesaistot organizācijai atbalstītājus un ziedojumus. Ikviens, izmantojot ALAIDD datu bāzi, var iepazīt Latviešu Fonda reklāmas izdevumus, informatīvos bukletus, plakātus dažādos laika periodos. Fonda darbības rezultāti pārskatāmi atspoguļoti apkārtrakstos, kurus Latviešu Fonds ik gadu izdod joprojām. Datu bāzē ir pieejams arī Latviešu Fonda viena no dibinātājiem un pirmā priekšsēža Valda Muižnieka arhīvs, kas šobrīd fiziski glabājas Latvijas Valsts arhīvā.

Ieva Vītola

Mūsu atbalstītāji

Amerikas latviešu
apvienības
Kultūras fonds
(ALA-KF)

Latviešu fonds (LF)

Pasaules brīvo latviešu
apvienība (PBLA)

Valsts Kultūrkapitāla fonds
(VKKF)

Nordplus

“Latvieši pasaulē” finanses 2012. – 2015. gadam

Lai izveidotu vēra ņemamu muzeju, par kuru mēs visi un it sevišķi diasporas latvieši būtu gandarīti, LaPai ir vajadzīgi stingri finansiāli pamati. Muzeju sākot 2007. gadā, cerējām, ka galvenais pamatfinansējums nāks no Eiropas Savienības un Norvēģijas grantiem, kas tolaik Latvijā bija pieejami pēc Latvijas valdības izstrādātiem konkursa noteikumiem. LaPa piedalījās konkursos, un muzejam veicās. Saņēmām “sēklas naudu”, kas ļāva algot divus izcilus, profesionālus darbiniekus, atvērām biroju ar mazu darbnīcu un noliktavu Rīgā, uzsākām nopietnu krājuma komplektēšanas, muzeja plānošanas, un izstāžu veidošanas darbu. Ar šo sākuma finansējumu un brīvprātīgo talcinieku nesavtīgu palīdzību muzejs ir izveidojies un ieguvis labu atsaucību latviešu sabiedrībā.

Šodien LaPas attīstība ir sasniegusi līmeni, kas pieprasa pastāvīgu, piemērotu vietu muzeja eksponātu glabāšanai, izstādīšanai un sadarbībai ar sabiedrību. Tāda vieta LaPai tiek solīta Cēsīs, sākot ar 2014.gada beigām. Nākamgad LaPa ir arī uzņēmusies piedalīties „Rīga - Eiropas kultūras galvaspilsēta” svinībās ar izstādi „Latvieša koferis” un rīkot Rīgā AEMI konferenci, kur pulcēsies Eiropas migrācijas institūciju pārstāvji no pāri par 25 valstīm. Ja viss izdosies, kā iecerēts, 2014. – 2015. gadā mēs ceram atvērt LaPa muzeja durvis Cēsīs. Tas viss prasīs lielākus resursus, nekā mums ir bijuši pieejami līdz šim. Tāpēc LaPa valdei ir jāpiestrādā cītīgāk, jau sākot ar šo gadu, lai nopietni palielinātu ienākumus, ar ko segt izdevumus. Lai biedriem un atbalstītājiem būtu skaidra LaPa muzeja esošā un tuvākās nākotnes finansiālā situācija, LaPa finanšu pārzinis ir izveidojis pašreizējo finansiālās situācijas kopsavilkumu ar 2012.gada izdevumiem, ienākumiem un 2013.gada budžetu. Detalizētāku pārskatu var atrast LaPa mājas lapā, kopsapulces protokolā: www.lapamuzejs.lv/biedribas-kopsapulce-2012-g/

LaPa ienākumi (LVL):

	2012	2013
Biedru naudas	300	500
Granti projektiem (VKKF, LR ĀM, ALA, PBLA, LF, NordPlus)	3,638	4,849
Ziedojumi (no LDMF, tieši uz biroju)	6,712	8,500
Citi		250
Komerčiāli pasākumi (kalendāri)	300	1,000
Ekspozīcijas & ieeja		500
Biznesu granti	2,000	2,500
Privāti ieguldījumi (aizņēmumi)	6,750	2,000
Kopā	19,700	20,099

LaPa darba budžets (LVL)

	2012	2013
Algas	7,400	11,410
Nodokļi	5,560	5,560
Administratīvie	1,275	1,300
Komunālie izdevumi	400	1,800
Noma	0	0
Projektu granti	7963	8,000*
Citi	500	500
Privāti ieguldījumi (aizņēmumi)		1000
Kopā	23,098	29,570

*Šī summa ietver eksponātu plānošanu un sagatavošanu pastāvīgam muzejam Cēsīs. Ir iecere jaunā muzeja ekspozīcijas izveidot pakāpeniski. Kā pirmos eksponātus izmantosim to, kas mums jau ir sagatvoti un bijis izstādīti pašreizējās ceļojošās izstādēs. Sevišķi piemērota būs topošā izstāde “Latvieša koferis”, kas parādis līdzpaņemtos priekšmetus un ar tiem saistītos stāstus un vēsturiskos kontekstus no dažādiem izceļošanas viļņiem un vairākām etniskām grupām Latvijā.

Daudzi darbi LaPa muzejā tiek darīti vai nu uz pasūtījumu, vai dažādu projektu ietvaros, kuru lielāko daļu veido granti, kas ir atvēlēti tieši šo projektu īstenošanai. Sekojošā tabula atspoguļo saņemtos grantus un pašreizējo, ar grantu un LaPa tekošo izdevumu naudām atbalstīto projektu stāvokli.

Projekta nosaukums	Projekta konkurss - finansētājs	Gads	Piešķirums	Pašreizējais stāvoklis
Muzeja "Latvieši Pasaulē" krājuma apstrāde un glabāšana	Latviešu Fonds, Inc.	2010	\$10 000	Krājuma apstrāde turpinās, ir apstrādāti ap 200 priekšmetu, informācija par tiem pieejama datubāzē www.meandrs.lv .
Izstāde "Latvieša stāja svešumā"	PBLA	2011	500 LVL	Izstāde atklāta Latvijas Nacionālā arhīva (LNA) telpās 20.12.2011; pašreiz ceļo pa vēstniecībām pēc Latvijas Ārlietu ministrijas pasūtījuma
Izstāde "Latvieša stāja svešumā"	LR Ārlietu Ministrija	2011	500LVL	Izstāde atklāta LNA telpās 20.12.2011; pašreiz ceļo pa vēstniecībām pēc Latvijas Ārlietu ministrijas pasūtījuma
LaPa bibliotēkas pilnveidošana	ALA KF	2011	\$ 1600	Darbs pie bibliotēkas pilnveidošanas turpinās
Education Through Oral History Fieldwork	LaPa ir partneris NordPlus grantā, 2009.-2012. Vadošais partners: a/s "Dzīvesstāsts".	2010-2012	Kopīgā projekta summa bija 40,000 EUR	LaPa bija pieredzes braucienā uz Norvēģiju un izveidoja izstādi nobeiguma konferencei 2012.g. martā. Saņēmām finansiālu atbalstu lidojumiem, dienas naudai, izstādes dizainam un plakātu drukai
Ekspedicija pie Viskonsinas veclatviešu kolonijas pēcnācējiem	ALA KF	2012	\$ 1500	Ekspedicija pašreiz tiek plānota un ir iecerēta 2013.gada maijā
Izstāde "Latvieša koferis", Rīga - 2014 ietvaros	Rīga 2014		18000 LVL	Darbs pie izstādes ir iesākts, ieskaitot darbu ar izstādes mākslinieci un animācijas režisoru. Summa tiks izmaksāta vairākos posmos 2013.-2014. gadā
Montāža filmai par Brazīlijas latviešiem	VKKF tradicionālās kultūras nozare	Marts 2012	1000 LVL	Filma pašreiz tiek montēta
Nobeigšanas darbi filmai par Brazīlijas latviešiem	VKKF tradicionālās kultūras nozare	Oktobris 2012	1850 LVL	Filma pašreiz tiek montēta
Nobeigšanas darbi filmai par Brazīlijas latviešiem	PBLA KF	2012	1025 LVL	Filma pašreiz tiek montēta

Esam ļoti pateicīgi Latvijas valsts institūcijām, ārzemju latviešu un starptautiskiem fondiem par atvēlētām grantu naudām LaPa darbam, bet mūsu darbs un attīstība nebūtu iespējama bez visu mūsu atbalstītāju un biedru dāsniem devumiem un ziedojumiem. Liels un latvisks paldies visiem, visiem mūsu atbalstītājiem!
Bez mūsu visu atbalsta nebūs arī ārzemju latviešu muzejs un centrs Latvijā!

Ziedojumi un biedru maksas

MUZEJA VEICINĀTĀJS (\$10,000 - \$24,999)

Latviešu fonds

DZINTARA (AMBER) ATBALSTĪTĀJI (\$5,000 - \$9,999)

Amerikas latviešu apvienība

Modris un Valija Galenieks

* Maija Hinkle

ZELTA (GOLD) ATBALSTĪTĀJI (\$1,000 - \$4,999)

Gunārs Bekmanis

* Ints Dzelzgalvis

Edvards Strazdiņš

Latviešu kultūras biedrība TILTS

*Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība

SUDRABA (SILVER) ATBALSTĪTĀJI (\$250 - \$999)

Patrick un Liega Arnett

*Maija Auliciema

Vilnis un Lidija Bērziņš

Kārlis un Dzintra Briedis

Sigurds Brīvkalns

Andrejs Dārziņš

Andris un Dace Dārziņš

Rita Drone

Mārtiņš un Linda Duhms

Jānis un Dace Grāmatiņš

Ingrīda Bergs Gray

Uldis Bluķis

Biruta Bokuma Kelley

Andrejs un Ilona Ķīsis

Peter un Inta Laird

*Mineapoles-St. Paulas Latv. Ev.-Lut

draudze

John Medveckis

Jānis un Michaela Melngalvis

Austra Mežaraups

Mirdza Neiders

J.J. un Gundega Peniķis

*Gunārs un Ināra Reinis

*Jānis un Brigita Roibiņš

Skaidrīte Sobolev

Aldis Simsons

Guntis un Inta Šraders

A.Z. un Ingrīda Šteinbergs

*Vilnis un Maija Strēlnieks

*Brigita Tamuža

Antra Thrasher

Ansis un Riga Uiibo

Rasma Upmanis

*Milda Vītols

Bertrams un Laila Zariņš

BRONZA (BRONZE) ATBALSTĪTĀJI (\$100 - \$249)

Dzintars un Biruta Abuls

American Latvian Society of Syracuse

Amerikas latviešu palīdzības fonds

Gundars un Dace Aperāns

Jānis un Ināra Apinis

*Marianna Auliciema

Aina Auškaps

Pēteris Auzers

*Voldemārs un Irēne Avens

P. un A. Ball

Māris un Astrīda Bergmanis

*Lilīta Bergs

Nikolajs Berkholtz

Brisbānes latviešu biedrība

Maira Bundža

Vidvuds Celtnieks

*Ēriks un Stanislava Dambergs

Rasma Dinbergs

Aina Dravnieks

Visvalds un Sigrīda Dzenis

Filadelfijas Sv. Jāņa draudze

Gunārs un Gunta Grūbe

*Daina Gross

Hamiltonas latviešu biedrība

*Gunta Harvey

Skaidrīte Hatfield

Daumants un Anita Hazners

*Baiba Bela Krūmiņa

Zinta Kūlītis

Kanberas latviešu biedrība

Latviešu apvienība Austrālijā un

Jaunzelandē

Latviešu organizāciju apvienība

Mineapolē

Latviskais Mantojumu Fonds

Paulis un Irēne Lazda

Jānis un Sarma Liepiņš

Jānis un Daina Lucs

Jānis un Astrīda Melgalvis

Austra Mežaraups

Ivars Mičulis

Oregon Latvian Society

Anita Vārsbergs Paža

Andris un Dagnija Petersons

Ruta Prauliņš

*Juris un Ilze Raudseps

Pauls Raudseps

Helmi Rozankovski

Inta Sargent

Māra Siksa

Līga Ziemeļis Stam

*Andris Straumanis

Rūta Straumanis

Syracuse Lat. Ev. Lut. Church

Anita Terauds

*Lilija Treimane

Kaspars Tūters

Ansis Vallēns

Dagmāra Vallēns

Vilis un Viruta Vārsbergs

Juris un Māra Viksniņš

Vilnis Vilips

*Ieva Vitola

Vitauts Vītols

Vitolds un Rasma Vītols

*Marcis un Gunta Voldiņš

*Juris Zalāns

Pēteris un Suzanne Zariņš

Gunārs un Maija Ziediņš

ATBALSTĪTĀJI (līdz \$99)

Arnolds Ābele	Uldis Gosts	Jānis + Inese Leimanis	John un Aija Sedlak
Anda Andersons	Uldis Grava	Anthony un Aelita Leto	Biruta Sprūds
*Jānis Austrīņš	Astra Grinmanis	Maija Mednis	*Mārtiņš Sausiņš
+ Jānis Austrums	Andrejs un Gunta Grīslis	Jānis un Ingrīda Miemis	*Arta Savdona
Andrejs un dzintra Baidiņš	*Andris Grunde	Manfreds un Marta Munters	Daina Taimiņa
Valdis Bērziņš	Sibilla Hershey	Solveiga Mieziņa	Valts un Vija Treiberģs
Māra Bērtiņš	*John un Dzintra Janavs	*Baiba Ozola	Aija van Patten Ūdris
*Gūnārs Bērzzariņš	Andrejs un Astrīda Jansons	*Vita Ozoliņa	Aivars Vasmanis
Brazīlijas latviešu draugu	*Mudīte Jansons	Valdis un Dace Pavlovskis	Egils Vēverbrants
biedrība	Jānis un Līga Jekabsons	Elga Pone	Maija Zaeska
Imants un Velga Brolis	Andris Keķsteris	Ileāna Prancāns	Edgars Zariņš jun.
Antra Celmiņa	Dace Keķbers	Maija Priede	*Maija Ziemele
Anda Cook	Dzidra Knecht	Pēteris un Lois Purgailis	Andra Zvargulis
Liāna Eglīte	+ Kārlis Kuzulis	*Ināra Roja	Rasma Zvirbulis
Uldis un Inese Erdmanis	Andris un Susan Lazdiņš	Silvija Rutenbergģs	

Ziedojuma pieteikums muzejam "Latvieši pasaulē"

Es vēlos kļūt par muzeja biedru:
 LVL 25 gadā/USD 50 gadā

Es vēlos ziedot "Latvieši pasaulē" muzejam:
 Atbalstītājs līdz \$99

 Bronzas atbalstītājs \$100 - \$249

 Sudraba atbalstītājs \$250 - \$999

 Zelta atbalstītājs \$1,000 - \$4,999

 Dzintara atbalstītājs \$5,000 - \$9,999

 Muzeja veicinātājs \$10,000 - \$24,999

Ziedojums, godinot vai pieminot _____

Vārds, uzvārds

Jūsu ziedojumi tiks saskaitīti kumulatīvi gadu no gada un cels jūsu atbalstītāja kategoriju!
 Visi ziedojumi Latviešu diasporas muzeja fondam ir atvelkami, aprēķinot ASV valsts nodokļus.

Vārds, uzvārds _____

Adrese _____

Tālrunis _____

e-pasts _____ **Datums** _____

Maksājuma iespējas: Ar kredītkarti, izmantojot PayPal mājas lapā www.lapamuzejs.lv.

Ar bankas pārskaitījumu Latvijā

 Konts Swedbankā LV15HABA0551018556914
 SWIFT: HABALV22

Ar čekū ASV

 Čeks rakstāms LDMF vārdā un nosūtāms
 LDMF c/o M. Voldins

Šo aizpildīto lapu lūdzu nosūtīt:
Latvijā: LaPa, Ausekļa 6A-12a,
 Rīga, LV 1010

ASV: Marcis Voldiņš, 131 Langdon St.
 Newton, MA 02458, USA

Kanadā: Astride Silis, 12 N Oval,
 Hamilton, ON L8S 3Y6, Canada

Jūsu ziedojumu tiks atzīmēts sekojošos veidos:

1. Katra ziedotāja vārds tiks ierakstīts paliekamā LaPa ziedojumu grāmatā.
2. Katra ziedotāja vārds tiks publicēts vismaz vienreiz gadā.
3. LaPa Zelta atbalstītāji saņems žetonu (apzeltītu).
4. LaPa Dzintara atbalstītāji saņems žetonu (dzintara).
5. LaPa muzeja veicinātāji saņems mazu plāksnīti (muzejā).